

Zielens' kunst aansluiten, zij het dan in zijn eigen vormen, die de vormen van zijn eigen periode en cultuursoort zijn, minder dramatisch, minder drastisch, minder pathetisch-romantisch ook dan die van Zielens. Van Cauwelaert's aard bracht mee, dat hij van realistische reproductie der volkstaal, der ruwe, maar pittige uitingswijs, in zwang bij de onderste maatschappij-lagen, weinig of geen gebruik maakt — dit boek is bijna geheel in het zuiverste Zuid-Nederlandsch geschreven, óók de dialoog. Het is dus: in een zekeren stijl gezet. Maar veel gereeder dan dien stijl, die houding, merkt de lezer de gevoeligheid des schrijvers op, zijn innig medeleven met zijn personen, zijn „staan tússchen hen, niet boven hen” — om een zijner eigen uitdrukkingen te gebruiken.

Hij bezigt deze woorden waar hij spreekt — op een der laatste bladzijden — van Harry's vader, den stroeven boer (van ouden boerenhuize), die zich altijd wél, en hoezeer tot zijn eigen oneer en ongeluk, bóven zijn kinderen gesteld had, niet tusschen hen in. Deze als bijfiguur behandelde vader lijkt mij in Van Cauwelaerts roman één der best geslaagde. Niet ál de anderen leefden zoo sterk voor mij, maar de meesten toch wel, en het zijn er vele die wij aan ons voorbij zien trekken bij de lectuur der 315 pagina's. Vooral: hoevele met groote toewijding en delicate weergegeven scènetjes zagen wij, tot in de laatste bladzijden, waar een onbekend oud mannetje den uit het gevang ontslagen Harry, die op het punt stond zich te verdrinken, door zijn eenvoudige menselijkheid, ontroerende hulpeloosheid en dankbaarheid, het leven redt. Het mooie boek is vol van zulke fijne vondsten. H. R.

JOHAN VAN DER WOUDE, *De Faun*, Utrecht, W. de Haan, zonder jaartal.

Johan van der Woude heeft m.i. zijn waren schrijvers-emplooi nog niet gevonden, hij zóekt nog. Maar zijn zoeken is interessant en brengt hem op, voor ons Hollanders althans, nieuwe en ongebaande wegen. Dit dichtelijk en symbolenrijk verhaal, gekleed in de vormen der realiteit, maar levend door vaag en bijna duister natuurbegrip — méér dan door iets anders — heeft als uiting van zijn schrijver m.i. nog niets definitiefs, zelfs niets representatiefs, het is, als ik wel zie, slechts een tasten in zekere richting, en onder al te sterken invloed van het besturende intellect geschreven. De menschkarakters erin zijn tamelijk conventioneel, missen het krachtig persoonlijke, de taal is goed, maar nergens treffend; en een zekere vluchtigheid komt aan den dag, waar nú eens de verbuigings n's ijverig (en voor mijn gevoel volkomen terecht) zijn toegepast, dan weer geheel-en-al verwaarloosd.

Na eenige novellen uit het hedendaagsche hollandsche leven, na Straat Magellanes en dezen suggestieven, maar toch eigenlijk wat gewild-dichterlijken *Faun* — wat verder, Johan van der Woude? Zal uw historische belangstelling het winnen, zult ge óók gaan zwerven misschien — wij vinden alles goed, als 't maar volkomen écht is en sterk en doordrenkt van de innigste beleving. H. R.